

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési di-
jak küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Felölős szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Haladásunk veszedelme.

Hányszor lehet hallani ezt a mondást: »Többet tud ma a csirke, mint ezelőtt a tyúk.«

Hogy mennyiben felel meg ez a mondás a valóságnak, szomorúan tapasztalhatjuk. Mert ez a tudás nem helyes irányban terjed, hanem féltelmetesen fenyegeti társadalmunkat a romlással.

Bármerre tekintünk, a modern nyavalyák százaival találkozunk. Az emberek egy-kettőre elsajátítják a vészes és romboló szokásokat, de a jó iránt kevésbé fogékonyak. S a kik eme rossz szenvedélynek áldozataivá lesznek, azok a gyenge akaratu és idegzetű emberek. Ilyenek ezrével akadnak társadalmunkban. Az idegesség ma már olyan betegség, a mely nélkül talán el sem tudnánk embert képzelni.

S ugyan minek köszönhetjük ezt a divatos betegséget? — A túlságos haladásnak. Nézzük csak az iskolás gyermekeket, alig találunk köztük piros-pozsgás arcot, mind sáppadt az, beesett mellű, mert már a hat éves kornál megkezdődik a lélekölő munka, az ismeretek olyan raktározása, hogy azt csak részvétellel nézhetjük.

Egy tíz éves gyermeknek már annyit kell tanulni, hogy megcsö-

mörlük tőle és korán buskomorra, életunttá lesz. Az a vidám pajzanság, mely régebben uralkodott a gyermekek között, ritka, mint a fehér holló.

Hive vagyok annak a felfogásnak, hogy a gyermeket korán munkára kell szoktatni, ámde az olyan legyen, a mi a gyermekerejét nem haladja túl. Helyes mérték kell ehhez, mert különben éppen az ellenkezőt fogjuk elérni, mint a mit az ilyen dolgoknál célul kell kitűzni.

Ép testben ép lélek. Tehát a test egészségére kell vigyáznunk első sorban, ha azt akarjuk, hogy a lélek fejlődése rendes legyen. Fontoljuk meg jól, hogy a mi a felnőtt kezében orvosság, ugyanaz a gyermeknél a legnagyobb méregnek bizonyul. Ezért aztán el kell ítélni azt a téves felfogást is, melynek már hazánkban is van néhány lelkes apostola, hogy a gyermekeket ideje korán fel kell világosítani a nemi dolgokról. Hiszen ugy is sok olyan dolgot tudnak már a mai gyermekek, a mi abban a korban éppen nem való s a mi fiatalságunk folytonos satnyulását idézi elő.

Éppen az a baj, hogy a civilizáció rohamlépésekben halad és törtet előre s igen sok ember nem tud vele lépést tartani, a kik aztán áldozataivá lesznek a haladásnak.

A feltűnési viszketeg, a nagyzási hóbort, az urhatnámság mind az erkölestelenség melegágya, a mely pusztít, öl és rombol az emberek sorai között.

Hiszékenyek mindenkor akadnak, akiket aztán a család sötét lovagjai hamar kiismernek, kitanulják azok gyengéit és éppen arról az oldalról intézik a támadást, a melyikről legjobban megközelíthetők s így a siker egyetlen egyszer sem marad el.

Ezek a svihákok aztán nem egyszer beleédesgetik hizelgéseikkel magukat a nép kegyébe, félrevezetik őket s éppen azok ellen tüzelik, a kik őszinteségükkel és nyílt igazságos modorukkal mindenkor embertársaik javáért fáradoznak.

Vannak ismét olyanok, a kik szélhámoskodással tartják fenn nyomoruit életüket, csalással szerzik az urhatnámsághoz szükséges összeget s a kik ellen hiába küzd a rendőrség, hiába üldözi őket a csendőrség, mert egy helyébe száz más jön, a kinek ugy sincs sok vesztieni valójuk. A művellet mindenképpen az ő javukra történik. Ha sikerül a manipuláció, akkor az övéké a haszon, ha rajtavesztenek, bekerülnek oda, hol eléggé gondoskodva van kényelmükről s ha kiszabadulnak, újból ott kezdik, hol elhagyták,

T Á R C A.

Minek nevezzelek?

Ira ZELENKANÉ és fölölvasta a Jótékony nőegylet nov. 30-án tartott estélyén.

(Folytatás és vége.)

A farsang kezdődik, tart... és végződik. Valószínű eredménye egy különös epizód, melyet egy csendes órában titkon ellestem, s a következő alakban jegyeztem föl:

A báli ruhák elmékedése.

Tulajdonosnőjük édes-gyengédeden rakott szekrénybe egy gyűrött, — itt ott szakadozott, — de még mindig szép báli ruhát. Rózsaszínűen mosolygott az feléje: rózsaszín volt a mosoly, a gondolat, az érzés is, mellyel a kis lány egyes makacsabb fódrot szeliden lesimitott, hogy jobban elferjen helyén. De nem; — újra kiveszi, újra gyengéden körülnézi a tördött ruhát, mely még tegnap este a fővárosi szabóműhely egy remeke, mint nagy, üde, illatos rózsá vette körül ifju tulajdonosnőjét, azt rózsává változtatva..., vagy a leány a ruhát..., vagy talán egymást egészítették ki.

Ertől a lány sem tudna beszámolni. De nem is gondol ő ilyenekre; csak arra, hogy mily boldogan lépett e kedves ruhában a fényes terembe, hol ügyes ifjak

öt hitelen táncba kapva, nem ért rá többet a ruhára gondolni...

Ma, midőn elmúlt a kedves éj, melynek minden perce megújul emlékében, — az üde ruhán ejtett nyomok élénken beszélnek a közelmúlt boldogságairól.

Hosszan nézi örömeinek e kedves tanuját... s végre bizonyos bánattal teszi el és rakja melléje a gyönyörű legyezőt, gallért, keztűt. »Nyugodjatok; majd előkerültök megújulva. Tart még a farsang.« S mintha egyet sem lépett volna tegnap, ruganyos lábbal siet a kis gazdasszony kötényt öltve a konyha felé: szülői pihennek s valakinek csak kell a háztartás után nézni.

A rózsaszín ruha most büszkén pihen babérjain. Önhittséggel terjeszkedik a tágas szekrényben. Minden ráncocskája azt mormolja: »En ugyancsak ruha vagyok! Mennyi sikert és dicsőséget szereztem birtokosnőmnek! Az ifjak hogy rajongtak érte, hogy iparkodtak utánunk! Hja, hiába, sokat ér ám egy szép rózsaszín ruha, különösen, ha a fővárosban készült. Kár hogy ennyire törtek-gyűrtek.«

»Van is mivel dicsekedned!« — sugogja kissé éles hangon a rég csendesen a szekrényben pihenő kék ruha, — melynek létezése és ottlétéről az ujonc rózsaszínnak fogalma sem volt. »Kedves tulajdonosnőnk beléd burkolva sohasem tetszett volna any-

nyira, ha én már jó előre oly kedves színés alakban nem mutatom őt a világnak, hogy neked az általam kezdetű művet csak folytatnod kellett...« Megdöbbenéssel hallgatja rózsaruha a szegény nefelejtsszin ez erős kifakadását; de magát a ruhák királynőjének érezve, hideg göggel csak ennyit mond:

»Nem tudom, ki vagy? mi vagy? ki e sötét szekrényben olv fenhéjazón mersz egy bálkirálynő méltó öltözékéhez szólni; de ha fakó kék vagy, akkor legjobb hallgatnod. Ne tedd ki magadat ügyetlen támadásaid által annak, hogy tuskéim által, melyeket aranygombostűk képviselnek, megbüntesselek vakmerőségédért.«

»Igazad lehet,« mondja szerényebben a kék ruha. »Nekem fájt, hogy a dicsőséget, melyet eddig egyedül magam véltem jó urnőmnek szerezni, más akarja tőlem elvitatni, mint hallomásom szerint emberek is szokták tenni. — Bocsáss meg! Éles voltam. De csak látnád, mily kedvesen és hálásan szokott bájos tulajdonosnőm néha rámtekinteni! Igérte is, hogy újból fölvesz.«

»Balgák vagytok mindketten. Azt vélitek, hogy az én dicsőségemet elvehettek?« mondja egy maró, vékony hang s egy a kulcsjukon áthatott napsugár elárulta jelenlétét egy sárgás ruhának, mely épesen rázta magát. — »Ti semmik vagytok! A dicsőség egyedül csak az enyém. Midőn bájos ifju urnőm engem vett föl, ti még

csak hogy most már nagyobb elővigyázattal és körültekintéssel.

Hogy nálunk oly gyakran fordul elő szélhámosság, annak az az oka, mert népünk nagy része naiv, hiu és önző. Az a szélhámos pedig hamar kitanulja, hogy a kiszemelt baleknél hogyan érhet célt. Jól tudja, hogy a hiu és önző ember legtöbbször nem elég ovatos s egy-két dicsérő szóval olyanná lehet tenni, mint a kezes bárányt.

Az volna a rendes állapot, ha a modern kor modern embereket szülne. Csak hogy az a hiba, hogy a modern emberek szélhámosságra vetemednek s médiumnak naiv embereket keresnek.

A haladás akkor volna egészséges, ha az mindenkinél józan, okos és higgadt gondolkodásban nyilvánulna, holott most majdnem mindenütt a hiuságot, önzést és az ovatosság hiányát tapasztaljuk.

Ha egy modern szélhámos modern gondolkodású emberre talál, ott is megkísérti szerencsését, de ha látja, hogy kárba vesz minden fáradozása, akkor megszegyenülve, majdnem észrevétlenül iparkodik tovább menni s más alkalmas médiumot keresni.

És ha ilyenre nem akad, akkor kénytelen lesz működését idegen földre áttenni, míg ha a mostani állapot tovább is így fog tartani, akkor a hazai szélhámosok mellett az idegenek is szívesen telepednek meg nálunk s örömmel fogják boldogítani népünket, a mely pedig ugy is annyira körül van véve ellenséggel, hogy az ilyen áldásból nem nagyon kérünk.

Azonban hogy ez az idő bekövetkezzék, gyökeres átalakulásra van szükségünk. Iparkodjunk tágitani népünk szellemi látókörét, de nem

nem is léteztetek s a táncosok raja boldogult az általam oly előnyösen kiemelt tüde leányarc után. Ti nem tudtok semmit, ne is beszéljétek és ne bosszantsatok.

De ennyi beszédre a szekrény negyedik sarkában csendesen pompázó piros ruha, haragjában szavakat nem találva, épen meg akart pukkadni, midőn a szoba ajtaja nyílik és többen belépnek.

A ruhák hallgatónak. Tányér, pohár és étszerek halk csörgése neszel. Asztalt terítenek rendes, tisztán kitakarított szobában, melyben bál után már kipihenve, a szülők kényelmesen elhelyezkednek. Csinos, göndörhajú fiatalember társalog yelők. Most a leány tér vissza a konyhából.

A ruhák szekrényrepedéseken át megdöbbenéssel látják, hogy szép urnójukon sötétszínű házruha van és vászonkötényt öltött hozzá. Csupán szemre ragyogott és arc kedves rózsapírban égett. Úgyesen rendezte el a kész ételeket.

»Pfüj!« hogy lehet fiatalember előtt ily rut öltözékben megjelenni, mialatt mi itt a szekrényben várjuk, hogy közülünk valamelyik szolgáljon ékesítésére!« És ő azt a rut kötényt választotta, mondja az önhitt rózsaruha.

A fiatalember tényleg hallgatott; kissé köhécselt. Talán torkánakadt valami? Beszélni, szólni akar, de nem sikerül. Végre összeszedi magát és a leány kezét megfogva, remegő hangon kérdi a szülőket, hogy szabad-e a puha, bársonyos kis kézre arany karikagyűrűt húznia?

És a megvetett kötény ujjongott.

abban az irányban, a hogy az eddig történt, hanem reális alapon. Ne a hiuságát legyezzessük, hanem szoktassuk rá, hogy tudja becsülni az igazi őszinteséget. Ne várjon bókólast, hanem becsülje meg azt, a ki véleményét még akkor is megmondja, ha talán az nem valami hízegő reá. Ezzel aztán el lehet érni azt, hogy népünk megismerve saját hibáit és félszagségeit, iparkodni fog azokat lehetőleg kerülni s józan, okos gondolkodással az őt körülhálózni akarókat távozásra kényszeríteni. Gyermekünknel pedig különösen tartuk szem előtt azt az arany szabályt: »Ép testben lakik ép lélek.«

— **A vármegye közgyűlése.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának Szentesen, f. évi december hó 16-án délelőtt 10 órakor tartandó rendes közgyűlés Csongrád községet érdeklő ügyek tárgysorozata:

II. Rákóczi Ferenc arcképének leplezése. — Alispáni évnegyedes jelentés. — A m. kir. honvédelmi miniszter ur 107000—907. sz. rendelete az 1908. évi ujoncozás előmunkálatok foganatosítása tárgyában. — A m. kir. belügyminiszter ur 99116. sz. leirata a vásár és piacrendtartásról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. — Alispáni előterjesztés a megyei központba egy harmadik közigazgatási gvakornoki állás rendszeresítése iránt. — A szentes—szarvasi ut kiépítéséhez szükséges területek kisajátítása ügyében gróf Berchtold Lipótné uradalmával kötött adásvételi szerződés. — A Horgosi-Kárász Anna alapítványnál üresedésben levő ösztöndíjas hely betöltése. — A Sváb Jakab-féle alapítványnál üresedésbe jött egy 600 koronás ösztöndíjas hely betöltése. — A Sváb Jakab-féle alapítványnál üresedésbe jött egy 400 koronás ösztöndíjas hely betöltése. — A Sváb Jakab-féle alapítványnál Schönfeld Jakab illetőségi ügyében jelentés s ezzel kapcsolatban az ösztöndíjas hely betöltése. — A Csongrád megyei Történelmi és régészeti Társulat kérelme a megyében található s történelmi vagy régészeti szempontból becses régiségek megszerezhetőse céljából erkölcsi támogatás iránt. — Tömörkény község kérelme, országos vásárok tartására engedély iránt. — Csongrád vármegye kir. tanfelügyelőjének 3994—t. f. 1907. számú felbuzgató Csanytelek község képviselőtestületének 59. kgy. 1293 — közs. — 1907. szám alatt — iskolaépület és tanítói lakás építésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — 7800—alisp. 1907. — Csongrád község határozata a szolgabíró székház bérbeadása ügyében. — Csongrád község képviselőtestületének, házhelyek eladása tárgyában hozott 379. kgy. 1907. sz. határozata. — Csongrád község képviselőtestületének 358—kgy. 907. sz. határozata Mészáros Sándorral kötött adásvételi szerződés jóváhagyása tban. — A vármegye alispánjának 7592—alisp. 1907. számú jelentése Tömörkény község képviselőtestületének — kölcsön felvétele tárgyában hozott 72—kgy. 1907. számú határozatának jóváhagyása iránt. — Csongrád község 1908. évi iskola alap vagyónáról készített költségvetés.

A színház ügye.

A Csongrádi színpártoló egyesület felkérte az öt szomszéd várost, hogy alakítsanak együtt egy színikerületet, először pedig, létesítsenek mindenütt színpártoló egyesületet, amelynek feladatát képezze, együttes erővel kérelmezni az államsegélyt, nagy színikörök építésére.

Kada Elek, Kecskemét város ügybuzgó polgármestere volt az, aki megszította az egyesületet válaszával, mely annál figyelemreméltóbb, mivel nemcsak helyesli a mozgalmat, sőt kilátásba helyezi az állandó segélyt is, ha a kerület megalakul. A kerület megalakulását attól teszi függővé az igen tisztelt polgármester ur is, amit a csongrádiak óhajtanak, hogy t. i. a színiügyi bizottságokat pusztítsák ki és színpártoló egyesületek alakuljanak helyettük.

Különbösen itt közöljük szó szerint az igen szép levelet.

Igen tisztelt Elnök ur!

A Csongrádi Színpártoló Egyesületnek mult hó 26-án kelt s hozzám intézett becses levele kellemesen lepelt meg, mert előre látom, hogy e város érdemes vezető férfainak ügybuzgalma felfogja lendíteni környékünknek valóban botrányosan elhanyagolt színiügyét. Évek óta gondolkozunk azon, hogy mi uton-módon lehetne a szomszéd városok szellemi fejlődését fokozni, aminek természetszerűleg egyik fő tényezője a színiügy pártolása, de sajnos épen a két szomszéd legmagyarabb és gazdag polgárságu város, Nagykőrös és Fegyverhaza nem fejt ki azt a törekvést, amely helyzeténél fogva ez irányban kötelessége volna,

Nem akarom ennek okait ezuttal részletezni, se a fölött elmélkedni, hogy ki a hibás a nép-e vagy a vezetők. Ezuttal csak annak a meggyőződésnek adok kifejezést, hogy ahol a vezetés céltudatos és erős, ott biztos talaja van a sikernek. Ezért bizom abban, hogy az önök lelkes törekvése feltétlenül meg fogja teremni áldásos gyümölcseit s mi kecskemétiak mind a legnagyobb buzgalommal fogjuk támogatni ezeket a törekvéseket.

Ami a tervezett színikör építését illeti, erre nézve csak az lehet a tanácsom, hogy ezt az ügyet a közoktatásügyi miniszternél érelyesen szorgalmazzák, mert a jelenlegi miniszter az e nemű támogatásokra hajlandó, de kérdés, hogy az utána következő miniszternek e tekintetben milyen lesz a felfogása.

A színpártoló körnek Kecskemét központtal való megalakulása talán nehezebb kérdés. — Nem rajtunk mulik, hanem a szomszéd városokon.

Gróf Festeticcsel és Bezenédy államtitkár urral ebben a kérdésben már évek előtt tárgyaltam, sőt ez ügyben Fegyverhaza, Nagykőrös, Cegléd, Szolnok kiküldöttéi a mi fölhívásunkra itt nálunk tanácskoztak, de a tanácskozásnak nem volt eredménye, mert a szomszéd városok maguk részére oly jogokat kívántak, amely kivánt jogok a mi városunk érdekeit annyira sértették, hogy a színi kerületbe való belépést meg kellett tagadnunk.

A mi színházunk és díszlet-műhely és raktárunk a berendezésekkel együtt majd 600,000 koronába került s azonkívül, hogy az igazgató a színházért bért nem fizet, a színháznak körülbelül évente 10,000 koronába kerülő fűtési és világítási költségeit is a város fedezi; tehát ily nagy anyagi áldozat mellett a színiigazgatóval szemben támasztott követelménye is nagyobb. Ennek folytán városunk nem egyeztetett bele a szomszéd városok által támasztott ama kikötésbe, hogy a társulati tagok megválasztása a szomszéd városok által alakítandó színpártoló kör jogkörébe tartozzék, mert hisz akkor a szomszéd vá-

rosok bennünket majorizálván, jogos szabad rendelkezésünket korlátozták volna; amely korlátozásban annál kevésbé se egyezhettünk bele, mert tapasztalatunk szerint a vidéki városok szinügyeit vezető egyesített szinügyi bizottságok a társulat női tagjaival szemben legtöbbször nem a művészeti tehetségre, hanem más egyebekre fektetik a súlyt. Ez volt oka nálunk is annak, hogy ezt a bizottságot, mely itt és az előbb említett módon működött megszüntettük és a szinügyet teljes joggal a tanácshoz utaltuk.

Ha tehát a szomszéd városoknak ezuttal is az volna a követelésük, hogy mi az igazgató szerződése és a társulati tagok felvétele tekintetében teljesen szabadon nem rendelkezünk, akkor mi az alakítandó szinügyi kerületbe való belépéstől legnagyobb sajnálatunkra tátozkodnánk.

De a szomszéd városoknak eme kívánságát magam részéről nem tartottam másnak, mint a jogokon való nyargalásnak, amelynek semmi gyakorlati értelme nincs. Mert hisz, hogy tétélezhető fel Kecskemétről az, hogy miután a szinügyre tetemes összeget áldoz, ne törekednék arra, hogy jó társulata legyen és ha Kecskemét meg van elégedve a társulattal, akkor ugyan-e társulattal a szomszéd városok is megelégedhetnek.

A kérdés nézetem szerint legegyszerűbben meg volna oldható úgy, hogy Kecskemét központtal egy szinügyi kerület alakítassék, mely kerületben egyedül a kecskeméti szinügynek volna nem csak joga, de kötelessége is a városok által egyetértőleg megszabott időközökben előadásokat tartani; továbbá meg volna állapítandó az a reménybeli jövedelem, amely a vidéki városokban tartandó előadásokból befolyyna és amennyiben ez a szabályosan elszámolandó bevétel nem volna elegendő arra, hogy a társulati tagoknak a nyári idényre járó fizetését fődözné a hiány az állam által volna szubventió alakjában pótolandó. Meggyőződésem, hogy ilyen szervezet alapján mindég kitűnő társulatunk volna, mert egyelőre teljesen boldog volna az igazgató, ha a vidéki városok állami szubventió hozzászámításával az ő nyári készkiadásait fedeznék, mivel a maga részére igényelt jövedelmet télen Kecskeméten ugy is megszerezné. Eddigi tapasztalataink legalább azt mutatják, hogy szinügyezőknek átlagos számításal nálunk nagyon szép jövedelme van.

Amennyiben a szomszéd városok részéről az önök által ujabban felvetett eszméhez hajlandóság van, s bennünket ez irányban megkeresnek, részemről a legnagyobb készséggel állok bármikor rendelkezésükre.

Fogadja Elnök ur kiváló tiszteletem kifejezését
Kecskemét, 1907 évi november 9-én.

Kada Elek,
polgármester.

UJDONSÁGOK.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Rozgonyi R. Győző adóhivatali ellenőrt az aranyosmaróthi m. kir. adóhivatalhoz I. oszt. ellenőri minőségben áthelyezte.

— **Tisztujtás a vármegyén.** A vármegyén ez év végével jár le az alispán, főjegyző, árvaszéki elnök, tiszti ügyész, 3 árvaszéki ülnök, három főszolgabíró, 3 aljegyző és 4 szolgabíró 6 éves ciklusú mandátuma, ez állások tehát választás útján lesznek még ez évben újra betöltendők. A választó gyűlés idejét, amikor a törvényhatósági bizottság a maga albizottságait is újra választja, az októberi megyegyűlés f. hó 21-re tűzte ki, mihez képest Kelemen Béla dr. főispán az 1908. évtől működni hivatott törvényhatósági bizottságot a jelzett napon tartandó rendkívüli közgyűlésre most hivta össze.

— **Fegyelmi.** Dömsödi József dorozsmai szolgabíró ellen több rendbeli mu-

lasztás miatt, a belügyminiszter rendelkezése, a közigazgatási bizottság fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

— **Szeretet vacsora.** F. hó 12-én este Porubszky József közszereletben élő apátplébánosunk vendégeül fogadta azon tisztelők, kik házuknál szeretett vendégül látták őt. A kedves estélyen társadalmunk színe-java vett részt. A nyájas házigazda szívből fakadó üdvözléssel fogadta a megjelenteket, mire Sövényházy Antal igazgató mondott szép köszöntőt a megjelentek nevében. A kedélyes és minden ízében jól sikerült összejövetelnek csak az éjfél óra vetett véget. A társadalmi élet töviseit az ilyen »szeretet vacsorák«, lassan bár, de biztosan tördelik le. S remélhető, hogy elérkezik az idő, midőn a jobb lelkek testvéreként tisztelik és szeretik egymást. Adja Isten, hogy úgy legyen!

— **Rendkívüli közgyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósága f. évi december hó 21-én rendkívüli közgyűlést tart.

— **Közegészségügyi vizsgálat.** Az állami polgári fiúiskola osztályait és egész épületét, az iskolai igazgatóság előterjesztése folytán, a járási és községi orvos a hatóság közbejöttével felülvizsgálta a vizsgálatának eredményét áttette a szolgabíróhoz. A vizsgálat közegészségügyi tekintetben kritikán aluli helyzetet konstatált.

— **A »Kath. Földmives Ifjúsági Egylet«** ben a közhasznú s ismeretterjesztő előadások sorát ma vasárnap délután 4 órakor ngos Porubszky József apát-plébános egyetemi elnök nyitja meg. Az előadások vasár- és ünnepnapokon továbbra is d. u. 4 órakor, míg szerdai napokon fél 5 óra-kezdődnek.

— **Hivatalvesztésre ítélt szolgabíró.** Nyiry Gyula csongrádi szolgabíró fegyelmi ügye rendkívüli gyorsan jutott el az első fokú fegyelmi ítélet állomásához. Alig mult egy hónapja, hogy Kelemen Béla főispán, fölmerült konkrét vádak alapján megtartott hivatalvizsgálat során a nevezett szolgabíró ellen a vizsgálatot elrendelte, sőt egyidejűleg állásától is felfüggesztette és ime a vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya abban a helyzetben volt, hogy a f. hó 9-én tartott ülésében már meg is hozhatta ez ügyben az I. fokú ítéletet, mely hivatalvesztésre szól azzal, hogy elrendeli az iratoknak egyidejűleg a büfető bírósághoz leendő áttételét. Az ítélet senkire sem lehet meglepő. Beigazoltaván a nevezett szolgabíró ellen felhozott konkrét katonaszabaddítási vádak, nem szenvedhetett kétséget, hogy a fegyelmi ítélet másra, mint hivatalvesztésre, nem szólhat.

— **Karácsony és a vasárnapi munkaszünet.** Az országos kereskedelmi egyesület fölterjesztést intézet a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben a karácsonyt megelőző vasárnapra a munkaszünet felfüggesztését kérte. A kereskedők meglepetésére a miniszter alutasította a föltétlenül indokolt kérelemteljesítést azzal a megokolással, hogy a karácsonyi ünnepeket két hétköznap előzi meg, ezeken hát mindenki fődözheti a karácsony bevásárlásait. A fővárosi kereskedők, a vidékeikkel egyetemben nem maradnak meg az elutasító határozatnál és — mint értesülünk — nyomós érdekekkel újból kérik fogják jogos kívánságuk teljesítését.

— **Figyelmeztetés a postai csomagok csélszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában.** A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszer, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászon vagy papirburkolattal

bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsinag keresztelési pontjain pedig pecsétviaszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnévének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címírtaiban ezenkívül s kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra irt címetek mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címírat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címírat leesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feadó saját nevét és lakását a csomagban levő címírat felső részén is kiténtesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címíraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szülő élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címírtaira, nemkülömben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja. Demény s. k.

— **Betörés.** F. hó 11-én éjjel ismeretlen tettesek a kir. adóhivatalt akarták megtisztelni látogatásukkal s már a vasredőnyt kifeszítették, miközben, »véletlenül« a rendőrség mozgólódásaira kerekelt oldottak. — A keresztény gőzmalomnál szintén tisztelegtek az ismeretlen tettesek, de puska lövésekkel elriasztották őket. Ezekről a dolgokról szenzációs hírek jelentek meg a fővárosi lapokban s bizonyára azt hiszik az országban, hogy Csongrádon ázsiai állapotok uralkodnak.

— **Élelmes inas.** Bartuc Imre gőzmalom alkalmazottnak Budapestről 48 koronája érkezett A malomnál alkalmi póstaként Ujszászi János inas volt alkalmazásban, aki meghamisított aláírással felvette a pénzt s mire a turpisságnak tudomására jöttek, már csak 15 korona 67 fillért találtak nála. A többit az ebekharmincadjára eresztette. Fenyítés végett áttette a bírósághoz.

— **Baleset.** F. hó 6-án Csenki Anna 76 éves asszonyt Borsos Dezső csanyteleki lakos a kocsiával elütötte s az asszony jobb karján súlyosan megsérült. A vigyázatlan embert feljelentették.

— **Állatvásár.** Ma egy hete megtartott állatvásárunkon a következő állatfelhajtás történt: szarvasmarha 714. Eladva 350. Ló 450, elkelt 151; juh 127, eladott 88; sertés 467, elkelt 15, azaz tizenöt. Már most tekintve, hogy a legutolsó szegény ember is hizlalt disznót, hogy annak árából magának és családjának élelmet, ruhát vegyen, világos lehet mindenki előtt a nyomor, mely az adófizetéssel még tetézi az amugy is nagy veszedelmet.

— **Talált pisztoly.** Sági Pál a hét folyamán a »Magyar Király« szálloda előtt egy pisztolyt talált, melyről némelyek azt gondolták, hogy a meggyilkolt gőzmalom őri fegyvere volt. Ez azonban nem bizonyult valóznak.

— **Lopások.** Vásár lopás nélkül épen úgy nem mulhatik el, mint bucsu bál nélkül. A vásárban kisebb-nagyobb lopások most is történtek. Kabát, csizma s egyéb tárgyak nyomtalanul tűntek el. Két zsebmetesző asszony azonban kézrekerült. Lederer Lipót félegyházi lakostól Biró Emma kécskei lakos a vásárban 23 m. vásznat emelt el, hogy a lovak terhén könnyítsen. A nyomozás folyik.

Nyilttér.

E rovatért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Dr. Hollósy István e lapok múlt számában »A gyilkossági pünper tanulságai« című cikke kapcsán nagy kirohanást intéz az igazgatásom alatt levő Keresztény gőzmalom részvénytársaság ellen, a miért nincs villanyvilágítás telepén és szerinte kiteszi alkalmazottait annak a veszélynek, hogy a legyilkolt szegény éjjeli őr sokára jussanak.

Ezen kirohanás azt bizonyítja, hogy Dr. Hollósy urnak halvány sejtelve sincs azon nehézségekről, melyekkel jelen rossz pénzügyviszonyok közt a nagy iparvállalatok s ezek közt különös a vezetésem alatt álló Keresztény gőzmalom részvénytársaság küzdelemnek. Mert ha tudná, hogy az elmúlt év folyamán ezen társaságot több, mint tizenegyezer korona veszteség érte, s hogy 476 korona volt csupán tiszta nyeresége, a jelen évben pedig a társaság kárára elkövetett gyilkossággal párosult rablás ismét közel ötezer korona veszteséget okozott, meg hogy a kincstártól Máramaros megyében eszközölt favásárlás is több ezer korona kárral járt azon oknál fogva, hogy a vízhiány miatt egész nyáron, sőt őszen át sem lehetett a tutajokat leusztatni, hanem most a tél elején ismét partra kellett, teletetés céljából, kivontatni, hogy tavasszal újabb költséggel vizre szállittassanak és összetutajoztassanak: mondom, ha mindezeket tudná, komoly ember nem állhatna elő avval a lekicsinylő, leckéztető hanggal, mely Dr. Hollósy említett cikkében megnyilatkozik.

De bizonyítja Dr. Hollósy járatlanságát az is, hogy azt írja cikkében, mintha a malom gépei egész éjjel dolgoznának: holott a vámmalmok, tehát a Keresztény gőzmalom is, csupán nappali őrésre vannak berendezkedve, reggeli hat órától esti hatig tartó munkarenddel.

Meg kell még jegyeznem azt is, hogy a villanyvilágítás bevezetése helyett, mely nem egy-két ezer korona befektetést igényelne, ha a társaság ehhez külön gépet és alkalmazottat állítana, fontosabb dolognak tartottam a tetők kijávitását és azt, hogy a részvényesek beteketett tőkék után megkaphassák a kamatot, a mire ma minden szegény részvényesnek égető a szükség.

A mi pedig az alkalmazottak közbiztonságát illeti, igazgatóságunk megtett annyit, a mennyi tőle lehetett. Egy éjjeli őr helyett alkal-

mazott kettőt és addig is, míg bevezethető lesz az általános villanyvilágítás, intézkedett, hogy telepe ideiglenesen legalább ásványolaj lámpákkal legyen éjjelenként megvilágítva.

Ennyit az igazság érdekében Dr. Hollósy ur sötétségének elosztására.

Csongrád, 1907. dec. 9.

Hegyi Antal
a Ker. gőzmalom részvénytársaság igazgatója.

Csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesítő társulat.

204907. sz.

Hirdetmény.

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesítő társulat f. évi december hó 30-án délelőtt 10 órakor Csongrádon, a községháza tanács-termében

közgyűlést

tart, melyre az érdekelt ártéri birtokok ezennel meghívtnak.

TÁRGYAK:

1. A társulat készpénzének elhelyezésére vonatkozó választmányi javaslat tárgyalása.
2. A községi jegyzők kérelme a behajtott hátralék utáni jutalom megszavazása iránt.

Csongrádon, 1907. december 14-én.

Gróf Degenfeld Lajos,
társulati elnök.

Kivonat az alapszabályokból.

A közgyűlésen a fensiki és mély árterbe eső területek teherviselési kulcsához (1. 4.) arányosított minden 100 ártéri becsold tulajdonosa, vagy meghatalmazottja egy szavazattal bír; a 100 becsoldnál többet képviselő ártéri birtokok vagy teljhatalmu megbízottjaik pedig annyi szavazattal bírnak, ahány 100 becsold részletnek tulajdonosai.

A 100 arányosított becsoldnál kevesebbet képviselő birtokok pedig csoportba állanak és megbízottjaik által a közgyűlésen annyi szavazattal bírnak, ahány 100 becsoldat ártéri birtokok összelete képvisel.

Azon esetre pedig, ha 100 arányosított becsoldnál kevesebbet képviselő birtokok önként nem csoportosulnának, a községi elöljáróság által fenti módon képviseltetnek.

A társulat összes szavazatainak felénél több szavazatot egy érdekelt birtokos nem gyakorolhat.

A közgyűlésre való megbízás vagy meghatalmazás teljhatalmulag s írásban állítandó ki s a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek kézbesítendő és visszavonásig érvényes. Az aláírás valódisága két tanu aláírásával igazolandó.

Hirdetmény.

Felhívom az adófizető közönséget, különösen mindazokat, akik ellen az árverés már ki volt tűzve, hogy állami, községi, ártéri vagy egyéb köződők módjára behajtandó adóhátralékaikat vagy illeték tartozásaikat multhatatlanul befizessék, mert ellenkező esetben lefoglalt ingóságai elárvereztetés végett a községházához befognak szállíttatni.

Csongrádon, 1907. december 8.

Kovács, jegyző.

2898/1907. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád nagyközségben újonnan rendszerezett három évenként választás alá eső s 600 (hatszáz) korona évi törzsfizetéssel javadalmazott községi ügyészi állásra, életfogytiglan választandó s 1600 K évi törzsfizetéssel javadalmazott községi mérnöki állásra, életfogytiglan választandó s 1000 korona évi törzsfizetéssel és 200 korona évi lakbér illetménnyel javadalmazott községi kiadó-levéltárnoki állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, akik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1908. évi január hó 12. napjának d. u. 5 órájáig terjesszék be.

A választás határnapjául 1908. évi január 16. napjának d. e. 9 óráját Csongrád község házához tűzöm ki.

Csongrád, 1907. december 10.

Dr. Csucs,
h. főszolgabíró.

Kanári madarak kitűnő hangfutammal, a legújabb módszer szerint betanítva, karácsonyi ajándéknak a legalkalmasabb. — Darabja 5, 6, 7 frt. Nőstényke 1 frt. Kapható nagy választékban

Gyánti Józsefnél.

Hirdetmény.

Csongrád község 1908. évi egyenes állami adót nem fizető (napszámosok) utadó kötelesek összeírásai és kivétési listája az 1907. év december hó 16-tól kezdődő 8 napon keresztül vagyis 1907. év december hó 23-ig bezárólag a II. jegyzői irodában közszemlére ki van téve. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy mindenki, aki az összeírást magára nézve sérelmesnek tartja ezen határidő alatt az összeírás ellen a községi elöljáróság alólírott tagjánál felszólalhat s nyilatkozhat, hogy ezen utadót természetben kívánja-e leszolgálni vagy készpénzben kifizetni.

Csongrádon, 1907. december 14.

Kovács, jegyző.

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja.
5245 hiteles bizonylatok bizonyítják a segélyt hozó eredeténnyet.

Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA
a három hárszáról.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, górcs és számarhurutos bántalmaknál.

Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.
Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Balkányi Lajos és Barna Henrik urak gyógyszerártaiban.

